

ГО «ГРУЗИНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР»

**СУЧАСНІ ЗАГРОЗИ
ГЛОБАЛЬНІЙ ТА РЕГІОНАЛЬНІЙ
БЕЗПЕЦІ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(м. Одеса, 29 жовтня 2023 року)

DOI: 10.46340/GUEC2023-10

Одеса
Фенікс
2023

Редакційна колегія:

Гардапхадзе Тамара – доктор юридичних наук, професор, ректор Нового закладу вищої освіти «Newuni» (м. Тбілісі, Грузія);

Донов Олексій – голова Департаменту експертно-аналітичної діяльності щодо взаємовідносин Грузії та України ГО «Грузинсько-український експертний центр» (м. Одеса, Україна);

Полухіна Аліна (укладач) – кандидат політичних наук, засновниця ГО «Грузинсько-український експертний центр» (м. Одеса, Україна);

Польовий Микола – доктор політичних наук, професор, Університет імені Коминського (м. Братислава, Словачія); засновник ГО «Грузинсько-український експертний центр» (м. Одеса, Україна);

Хаджинов Ілля – доктор економічних наук, професор, ректор Донецького національного університету імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна);

Хевцуріані Аміран – кандидат наук з міжнародних відносин, засновник ГО «Грузинсько-український експертний центр» (м. Одеса, Україна); професор академічної кафедри політики та міжнародних відносин Грузинського технічного університету (м. Тбілісі, Грузія);

Цокур Євген – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Запорізького національного університету (м. Запоріжжя, Україна).

Сучасні загрози глобальній та регіональній безпеці : матер. С 89 Міжнар. наук.-практ. інтерн.-конф. (м. Одеса, 29 жовтня 2023 р.) [Електронне видання] / уклад. А. Полухіна ; ГО «ГУЕЦ». – Одеса : Фенікс, 2023. – 389 с. – Укр., англ., груз. мовами.

ISBN 978-617-8395-01-8

Збірник матеріалів містить матеріали доповідей, поданих на Міжнародну науково-практичну інтернет-конференцію «Сучасні загрози глобальній та регіональній безпеці», що відбулася 29 жовтня 2023 року. Подані матеріали були розглянуті під час роботи дев'яти секцій: теоретичні та прикладні аспекти міжнародного співробітництва у сфері безпеки; криза сучасної системи міжнародної безпеки; регіональна безпека в нових геополітичних концепціях; основні стратегічні напрямки кібербезпеки; кіберзахист і національна безпека: український досвід; цифрова дипломатія в умовах трансформації системи міжнародної безпеки; фейки та дідфейки як інструменти негативного впливу на національну безпеку; фактчекінг як інструмент протидії в гібридній війні; державне управління та національна безпека.

Збірник адресовано науковим, науково-педагогічним працівникам, здобувачам закладів вищої освіти, громадським організаціям, журналістам, незалежним експертам і всім, хто цікавиться проблемами загроз глобальній та регіональній безпеці.

УДК 327.7:355.02

© ГО «Грузинсько-український експертний центр», 2023

© Колектив авторів, 2023

ISBN 978-617-8395-01-8

З М І С Т

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ БЕЗПЕКИ

Чальцева О. М. Новий світопорядок в умовах конфліктного середовища	9
Daviti Khupenia, Omari Lortkipanidze Rethinking the concept of power in contemporary political and international relations.....	13
ლილი ხარჩილავა ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ისრაელის სამხედრო-პოლიტიკური თანამშრომლობა	16
Клименко К. В., Ухналь Н. М. Новітні виміри міжнародної безпеки.....	22
Нечипоренко Т. М. Теоретичні та прикладні аспекти міжнародного співробітництва у сфері безпеки.....	28
Чупіс А. Д. «Гібридний мир»: загроза чи панацея?.....	34
სალომე გოგიშვილი კოოპერატიული უსაფრთხოების თეორიული და პრაქტიკული ასპექტები თანამედროვე საერთაშორისო ურთიერთობებში	40
Іваницька О. П., Чальцева О. М. Особливості безпекової політики іспанії у ХХ – ХХІ сторіччях	47
Міщенко І. В. До питання відповідальності за міжнародними договорами про взаємний захист секретної інформації (на прикладі угоди з США)	53
Орленко В. В. Державний контроль як складова міжнародного співробітництва у сфері безпеки.....	57
Рашевська К. Є. Ре-глобалізація як середовище заохочення та розвитку системи прав людини.....	60
Дем'янюк О. Б. М Міжнародне співробітництво з питань енергетичної безпеки.....	65
Фоменко Д. І. Трансформація системи міжнародного співробітництва в умовах російсько-української війни.....	69

Мосієнко О. В., Якобчук В. П. Бренд України у світовому просторі.....	74
გიორგი კლიმაშვილი საერთაშორისო ურთიერთობათა სუბიექტის მნიშვნელობა	78
Козка А. В., Білик А.С. Космічні аномалії як об'єкт наукових досліджень: неоромантика та міжнародний фактор безпеки	81

КРИЗА СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Бадер А. В. Російсько-українська війна крізь призму логіки функціонування капіталістичної світ-економіки.....	85
Цокур Є. Г., Чайка І. Ю. Безпекові стратегії в умовах сучасних викликів: новий погляд на симулякр безпеки	90
Юлдашев О. Х. Концепція усунення загроз глобальній та регіональній безпеці.....	94
Волторніст О. С. Розмивання традиційних парадигм безпеки: виклики сучасній системі міжнародної безпеки.....	103
Литвин Ю. В., Лакіза В. В. Вплив економічних криз на міжнародну безпеку: шляхи їх подолання.....	107
Швець К. А. Безпека України в міжнародному контексті сучасності	111
Фурсай О. В. «Вакцинодемія» як елемент світового гібридного протистояння демократії та автократії.....	115
Прищеп Р. П. REALPOLITIK як практика економічного тиску.....	121

РЕГІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА В НОВИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЯХ

Бусленко В. В. Україна в безпековій політиці Республіки Польща ...	125
Стець А. М. Безпека Польщі та України.....	131
Тодоров І. Я., Тодорова Н. Ю. Стійкість та опорність України в контексті євроатлантичної інтеграції	136
ქეთი ჯიჯეიშვილი საქართველო ევროპული ინტეგრაციის გზაზე ..	147

გიორგი ჩხიკვიშვილი საქართველოს ევროპული არჩევანი: ისტორიულ -პოლიტიკური ექსკურსი	141
Gvantsa Abesadze Alignment of Georgia's foreign policy with the European union's foreign and security policy on the path of integration.....	151
Вовченко О. В. Контроль за иноземними субсидіями як фактор регіональної економічної безпеки Європейського Союзу	155
Мацишина І. В. До поняття моралі політичного реалізму в умовах війни.....	159
Райков А. Е. Війна в Нагірному Карабаху як чинник геополітичних змін у регіоні Південного Кавказу	164
Ціватий В. Г. Концепт «кризова дипломатія» і регіональна безпека в умовах трансформації системи міжнародних відносин XXI століття: геополітичний, інформаційно-комунікаційний та інституціональний дискурси	169

ОСНОВНІ СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ КІБЕРБЕЗПЕКИ

Завгородня Ю. В. Політична кіберкультура як елемент кіберстабільності.....	174
Климчук Д. О. Кібербезпека процесу проведення виборів	179
Кучмії О. П. Кібербезпека як складова стратегії протидії гібридним викликам і загрозам ЄС	182
Кузьмич В. М. Основні стратегічні напрямки кібербезпеки.....	187
Сімакова С. І. Актуальні питання кібербезпеки в українському суспільстві	191
Суський Г. В. Кібербезпека у проблемному полі гібридної війни.....	195
Гуменюк Н. І., Ангельська В. Ю., Матвійчук М. В., Поляруш В. В. Безпілотні літальні апарати: виклики та перспективи сьогодення... 200	
Крошка Н. В. Діагностування інтернет-залежності у воєнний час в контексті кібербезпеки	205
Кондратенко А. О. Важливість забезпечення безпеки в логістиці	209

КІБЕРЗАХИСТ ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Гринік А. В., Ярошевська Т. В. Проблемні питання забезпечення кібербезпеки України	213
Дубель М. В. Цифрові віруси як сучасна загроза національній безпеці.....	218
Горошко О. Л. Перспективи навчання кібербезпеки в освітніх інституціях.....	222
Обіход Т. В., Біленчук П. Д. Кібербезпека України: досягнення і перспективи її забезпечення	227
Галюга К. М., Орел О. В. Як захистити свої особисті дані від кібератак	232
Кондратьєва К. А. Місцева електронна демократія України в умовах воєнного стану: питання ефективності.....	237
Хариневич М.-М. С. Протидія загрозам національній безпеці в інформаційному просторі: досвід України.....	241
Снитко В. В. Кіберзахист та національна безпека: український досвід.....	244
Літинська В. А. Актуальність кібербезпеки у маркетинговій аналітиці.....	247

ЦИФРОВА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Хорішко Л. С. Особливості співпраці України та НАТО у сфері кібербезпеки.....	251
Калашлінська М. В. Роль цифрових технологій у підтримці медіації та переговорів в сучасних політичних процесах	255
Сокоринський В. О. Цифровий тоталітаризм як загроза сучасній цифровій дипломатії	258
Рогозіна А. В. Цифрова дипломатія: інформаційний фронт України в умовах війни з росією	262

ФЕЙКИ ТА ДІПФЕЙКИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ

Вовк С. О. Технологічні аспекти створення дівфейків та їх наслідки для національної безпеки.....	266
Федорова А. І. Фейки російської пропаганди щодо історії України та способи протистояння їм.....	270
Шеломовська О. М. Фейк-нюз в соціальних мережах: соціологічний аналіз.....	274
Медведська В. Ю. Дівфейки як загроза розвитку та ефективного функціонування деліберативної демократії в Україні.....	279
Лисичкіна І. О., Лисичкіна О. О. Фейкові новини в сучасному медійному просторі.....	283
Орел О. В. Фейк як інструмент побудови наративу.....	288
Новік А. К. Російські фейки як фактор ризику національної безпеки України.....	294

ФАКТЧЕКІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ В ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ

Суська О. О. «Образ суспільства» та його трансформації в умовах гібридної війни.....	298
Олексунь Н. О., Седляківська К. Г. Загрози та механізми протидії російській пропаганді в умовах війни.....	304
Сушко В. А. Національна та етнічна ідентичність українців в умовах війни (на прикладі Харківщини).....	308

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Примуш М. В. Реформи в обмін на зброю.....	312
Сарибаєва Г. М. Митна безпека в системі національної безпеки України: термінологічний дискурс.....	315
Абакіна-Пілявська Л. М. До питання динаміки кримінального закону в умовах воєнного стану.....	320

Гученко К. В. Значення особливості структури особистості суб'єкта злочину дезертирство для національної безпеки	323
Бобось О. Л. Вплив глобальних криз на захист прав споживачів та можливості публічного управління в Україні	329
Ніколаєв К. Д. Екологічні виміри гібридної війни: вплив сучасних загроз на національну та регіональну безпеку.....	331
Мерзлюк Л. В. Публічно-громадське партнерство та міжнародна співпраця в управлінні регіональною безпекою в умовах сучасних загроз.....	334
Шевченко Р. П. Загрози глобальної та регіональної безпеки та їх вплив на ветеранів війни і членів їх родини	337
Конопля А. І., Лисиця В. В. Цифрова гігієна як засіб формування навичок безпечної роботи в мережі інтернет у дітей дошкільного віку	339
Гуральський Н. Р. Пропозиції державного регулювання засобів масової інформації	343
Ліщук А. О. Публічне управління навчальними закладами на регіональному рівні	347

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Миросердна І. М. Основні загрози інформаційній безпеці як елементу забезпечення національної безпеки	350
Варнавська І. В. Емоційне вигорання як психологічний феномен ...	355
Бондаренко С. Ю., Вітомський Ю. Л. Психологічні чинники формування національної безпеки держави	359
Лихотоп І. В. Схильність курсантів до навчювання.....	364
Бутко О. М., Загорювська М. В., Савченко Л. Л. Інформаційна безпека під час війни.....	369
Куля І. Ф., Беженар К. Д. Інформаційна безпека підприємства	374
Куля І. Ф., Пирлог О. С. Кібергігієна у інформаційному просторі в умовах воєнного стану	381
Куля І. Ф., Спиридонова В. В. Безпека підприємства як основний вид діяльності менеджера підприємства	385

Варнавська Інна В'ячеславівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
Херсонський державний аграрно-економічний університет
ORCID: 0000-0002-3061-0665

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРЯННЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

Згідно з сучасними даними, під психічним вигорянням розуміється стан фізичного, емоційного і розумового виснаження, виявляється у професіях соціальної, інформаційної сферах, що є більш об'єктивними. Під емоційним виснаженням більшість фахівців уявляють почуття емоційної спустошеності і втоми, викликане роботою. Особливо, виникаючі негативні установки можуть спочатку мати потайливий характер і з'являтися у внутрішньо стримуваному роздратуванні, яке згодом «виривається» назовні і призводить до конфліктів. Редукція професійних досягнень виникає в результаті почуття некомпетентності в професійній сфері, усвідомлення власної неспіху в ній. На зараз не існує єдиної точки зору щодо сутності психічного вигоряння і його структури, адже вони вважаються наслідком недостатньої поінформованості фахівців.

Емоційне вигоряння – один із нових механізмів захисту, тому його визначення є дещо розмитим. Синдром «емоційного вигоряння» можна розглядати як полісистемний детермінований симптомокомплекс, пов'язаний з низкою змін у поведінці, певними стратегіями і захисними механізмами, спотворенням процесу самоактуалізації і розвитку особистості. Психологічна природа емоційного вигоряння почала вивчатися порівняно нещодавно. Термінологічно і змістовно, виявлено багато значень цього поняття. Емоційне вигоряння розглядається як складне багатоаспектне явище, саме це і викликає аспектність наповнення його категоріального визначення.

У зв'язку з цим синдром емоційного вигоряння позначається поняттям «професійне вигоряння», що дозволяє розглядати цей

феномен в аспекті професійної деформації під впливом робочих стресів. Професійне вигорання – це окремий випадок емоційного вигорання, синдром, який розвивається внаслідок виснаження особистісних ресурсів людини на фоні постійного стресу і втоми.

Професійне вигорання – це нормальна реакція психіки на постійний рівень емоційного «зашумлення». Деякі дослідники дотримуються точки зору, що професійне вигорання є психологічною реакцією адаптації до умов роботи. Насамперед цьому явищу віддані представники тих професій, чия діяльність пов'язана зі спілкуванням з людьми, емпатією і високою відповідальністю. Так, доречно виділити три основні складові професійного вигорання:

- емоційне виснаження (внаслідок високої навантаження і конфліктів на роботі);
- відсторонене, цинічне ставлення до людей (виникає як захисна реакція психіки на емоційне виснаження), іноді переходить в дегуманізацію;
- зниження своїх професійних досягнень, синдром самозванця.

Причиною емоційного вигорання є невдоволення напрямом діяльності. Отже, підсвідомо людина не спрямована на те, щоб не відповідально ставитися до виконання обов'язків. Можна зробити дуже простий висновок: емоційне вигорання є причиною, а професійне вигорання – наслідком.

Професійне вигорання кожний переживає по-своєму. Але при будь-якому розладі організм завжди посиляє сигнали, які повинні підказати людині: «щось пішло не так». У випадку із професійним вигоранням такі ознаки також існують. Все починається з відчуття перевантаження і розчарування результатами своєї роботи. Щоб людина не робила, їй здається, що цього недостатньо. У результаті чого – розчарування посилюється, з'являється гнів, почуття виснаження і безпорадності. Якщо цей стан вчасно не зупинити, емоційні розлади можуть переважати в цілком реальні хвороби. На ці розлади також можуть вказувати симптоми, які спочатку буває навіть складно пов'язати з роботою. Але при такому порушенні у багатьох виникають проблеми зі сном, головний біль, розлад,

хронічна втома, апатія, підвищується артеріальний тиск, знижується імунітет. Схожі симптоми можуть з'являтися і на тлі звичайного перевтоми. Але якщо це так, то співробітникам вистачить тижневої відпустки, щоб повернутися в норму. А в деяких випадках буває досить просто достатньо відіспатися або відпочити на вихідних.

Емоційне вигорання є формою професійної деформації особистості. Цей стереотип емоційного сприйняття дійсності складається під впливом низки факторів: зовнішніх і внутрішніх. До зовнішніх відносять: хронічну напруженість психоемоційної діяльності, дестабілізуючу організацію діяльності, підвищену відповідальність за виконуючі функції та операції, несприятливу атмосферу професійної діяльності, психологічно «важкий» контингент, з яким має справу професіонал у сфері. До внутрішніх факторів відносять: схильність до емоційної ригідності, інтенсивну інтеріоризацію – сприйняття і переживання обставин професійної діяльності, слабку мотивацію віддачі в професійній діяльності.

Щодо причин виникнення й основних симптомів емоційного вигорання в існує багато різних думок, але всі вчені погоджуються з тим, що основним джерелом вигорання є взаємодія з людьми, не напружені відносини в системі «людина – людина». Емоційне вигорання може перерости в професійне вигорання – глобальний деструктивний феномен, який поширюється на всю професійну діяльність особистості, що є неприпустимим для роботи фахівця. Тому збереження психологічного здоров'я кваліфікованих працівників є надзвичайно актуальним завданням на сучасному етапі розвитку суспільства.

Основною причиною виникнення вигорання вважають психологічну і душевну перевтому, а також при синдромі емоційного вигорання спостерігається розлад особистості, її професійної ролі. Або вигорання як професійна криза, яка пов'язана не тільки з професійною діяльністю в цілому. Тому варто розглядати емоційне вигорання як складний багатовимірний конструкт, що виникає в результаті негативних психічних переживань, виснаження від тривалого впливу напруги у представників професій, діяльність яких пов'язана

з міжособистісним спілкуванням, який супроводжується емоційною складовою.

Отже, емоційне вигоряння – це синдром, який розвивається під впливом хронічного стресу і постійних навантажень і призводить до виснаження емоційно енергетичних та особистісних ресурсів людини.

Література

Шаумян, О. Г. (2019). Дослідження особистості сучасного менеджера у сфері інформаційної безпеки. *European Humanities Studies: State and Society*, 2, 84-199.